

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. президента Науково-дослідного інституту публічного права
д.ю.н., професор
С.О. Короед
« 12 вересня 2023 року »

ВИСНОВОК

Науково-дослідного інституту публічного права про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Наконечної Ірини Володимирівни «Адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції: питання теорії та практики», поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право, інформаційне право»

Призначені рішенням Вченої ради Науково-дослідного інституту публічного права від 7 вересня 2023 р. № 12 рецензенти, а саме:

– Овчарук Сергій Станіславович – завідувач відділу проблем публічного права, доктор юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право;

– Гаруст Юрій Віталійович – заступник директора Інституту з наукової роботи, доктор юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право;

– Шкарупа Костянтин Вікторович – провідний науковий співробітник відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт, доктор юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право;

розглянувши докторську дисертацію Наконечної Ірини Володимирівни «Адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції: питання теорії та практики» (тема дисертації затверджена Вченою радою Науково-дослідного інституту публічного права від 11 жовтня 2021 р., протокол № 12), наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, а також за результатами фахового семінару відділу проблем публічного права від 11 вересня 2023 року, протокол № 3, **ухвалили:**

1. Дисертаційна робота Наконечної Ірини Володимирівни, представлена на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративно-правовий механізм забезпечення

національної безпеки в умовах євроінтеграції: питання теорії та практики» є кваліфікаційною науковою працею на правах рукопису, виконаною здобувачем самостійно. За обсягом, актуальністю, рівнем наукової новизни, практичної та теоретичної цінності, ступенем обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації робота відповідає вимогам пп. 7–9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1197 від 17 листопада 2021 року.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Авторкою зазначено, що Кожна держава наділена привілейованим правом самостійного вирішення питань національної безпеки. Це означає, що будь-яка загроза (якщо вона є реальною та належно обґрунтованою як така) може бути ліквідована у спосіб, який керівництво держави вважає доцільним та необхідним. Практика сьогодення свідчить, що глобальна безпека світового співтовариства пронизана загостреними проблемами, що виникли внаслідок цієї усталеної догми, адже в обхід необхідності доведення та обґрунтування наявності реальної загрози для національної безпеки, окремо взяті країни, зловживаючи цим правом, фактично підривають увесь світовий безпековий порядок.

Усвідомлення цієї проблеми та пошук ефективних правових механізмів її вирішення має як національний, так і міждержавний характер. Зокрема право ЄС містить низку застережень щодо національних законодавств країн його членів в аспекті необхідності уніфікації підходів державного управління у сфері забезпечення національної безпеки (більшою мірою дотримання прав людини та громадянина), наявності у механізмі його реалізації адекватних та ефективних гарантій унеможливлення зловживання державно-владними функціями.

Наразі Україна, як і більшість європейських країн, стоїть перед важким вибором: як забезпечити захист національних інтересів та цінностей за наявності фундаментальних дисбалансів світового розвитку, що неминуче негативно позначається на нинішній моделі глобального правопорядку (геополітична напруженість, соціальна нерівність, енергетична та продовольча криза тощо). Зокрема у січні 2023 року Всесвітній економічний форум оприлюднив звіт про глобальні ризики за 2023 рік. За прогнозами експертів відновлення стабільності з відродженням глобальної стійкості є вірогідним на 9% у найближчі десять років¹. Втім саме для України це питання є особливо актуальним, адже її безпекове середовище більше не можна сприймати як передбачуване. Насамперед причиною цього є війна, розв'язана Російською Федерацією. Вона зумовила активізацію захисних механізмів, оптимізація яких відбувалась за методом «спроб і помилок», який хоч і довів свою ефективність у контексті формування потужного та цілісного адміністративно-правового механізму захисту національної самобутності, гідності та волі українського народу, його державності,

¹The Global Risks Report 2023 18th Edition (In partnership with Marsh McLennan and Zurich Insurance Group). *World Economic Forum*, January 2023. URL: <http://surl.li/nvqwu>

незалежності і територіальної цілісності, проте все ще є недосконалим в інституційному та нормативному аспектах.

Вирішити ці проблеми необхідно шляхом формування виваженої та стратегічно-планової політики у сфері національної безпеки, що є складним завданням, оскільки необхідно враховувати сучасний стан безпекового середовища в країні у поєднанні з євроінтеграційними процесами, які значно ускладнились після отримання Україною статусу кандидата у члени ЄС. Тому доцільною є кооперація та координація європейських зусиль, які, з одного боку, будуть направлені на відсіч загарбницьких потуг керівництва Російської Федерації, а з іншого – сприяння у формуванні нормативно-інституційного поля безпеково-оборонної сфери України, що відповідатиме основам оновленого демократичного світу.

У цьому контексті актуальним вбачається уточнення змісту та сутності адміністративно-правового механізму забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції, адже системного підходу до його розкриття наразі у вітчизняній науковій думці не сформовано, що є негативним фактором, оскільки поєднання науки та практики є одним з найбільш ефективних способів удосконалення процесу вирішення надскладних завдань.

Отже, *мета* дисертаційного дослідження полягає в комплексному розкритті теоретико-правових і практико-реалізаційних аспектів здійснення стратегічних і тактичних адміністративних дій суб'єктами забезпечення національної безпеки України щодо втілення, охорони, захисту й збереження її національних цінностей та інтересів в умовах перехідного періоду становлення європейською країною в асоційованому аспекті.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційне дослідження спрямоване на реалізацію основних положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII, Стратегії інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 року № 687-р, Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020, Концепції Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2021-2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 січня 2021 року № 15-р, Стратегії воєнної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021, Стратегії деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, затвердженої Указом Президента України від 24 березня 2021 року № 117/2021, Стратегії людського розвитку, затвердженої Указом Президента України від 22 червня 2021 року № 225/2021, Стратегії реформування державного управління України на період 2022-2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року № 831-р, Стратегії економічної безпеки України на період до 2025 року, затвердженої Указом Президента України від 11 серпня 2021 року

№ 347/2021, Стратегії комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року, затвердженої Указом Президента України від 11 серпня 2021 року № 348/2021, Стратегії розвитку оборонно-промислового комплексу України, затвердженої Указом Президента України від 20 серпня 2021 року № 372/2021, Стратегії зовнішньополітичної діяльності України, затвердженої Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 448/2021, Стратегії кібербезпеки України, затвердженої Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021, Концепції забезпечення національної системи стійкості, затвердженої Указом Президента України від 27 вересня 2021 року № 479/2021, Стратегії інформаційної безпеки, затвердженої Указом Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021, Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2022 року № 1155-р, Стратегії забезпечення державної безпеки, затвердженої Указом Президента України від 16 лютого 2022 року № 56/2022, Стратегії розвитку кримськотатарської мови на 2022-2032 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 року № 224-р. Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0120U105390).

Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційна робота характеризується системним підходом до предмету дослідження. Робота складається з основної частини (вступу, чотирьох розділів, що містять шістнадцять підрозділів, висновків), списку використаних джерел і додатків. Структура повністю відповідає цілям і завданням дослідження, дозволяє послідовно розглянути всі проблеми, визначені автором. Обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджується також критичним аналізом наявних літературних джерел юридичного та методологічного спрямувань.

Характеризуючи ступінь обґрунтованості наукових положень необхідно вказати, що дослідження побудовано на основі використання загальноприйнятої системи методів наукового пізнання. Зокрема *аналітичний* метод застосовано під час аналізу та інтерпретації думок вчених протягом усього дослідження, що дозволило виявити причинно-наслідкові зв'язки між різними точками зору на вирішення конкретного завдання, виокремити найбільш принагідні з таких, а також окреслити зміст їхніх розбіжностей. Аналогічно застосовано методи *аналізу* та *синтезу*, які в єдності надали можливість виявити особливості досліджуваної проблематики, систематизувати отримані дані в єдину систему (розділи 1–4).

Діалектичний та *ідеалістичний* методи використано під час розкриття закономірностей розвитку сучасної парадигми безпекового світосприйняття (підрозділ 1.1), а *функціональний* метод дозволив визначити принципи та завдання забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції,

схарактеризувати сутність і структуру відповідного адміністративно-правового механізму, а також розкрити особливості інструментального та процедурного аспекту діяльності суб'єктів, відповідальних за його реалізацію (підрозділи 1.3, 1.4, 2.3, розділ 4).

Структурний метод застосовано під час визначення змісту адміністративно-правового механізму забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції, а *гіпотетичний* метод дозволив висунути припущення щодо інтерпретації його складових (розділ 2), а також: схарактеризувати євроінтеграцію як вектор розвитку адміністративного законодавства щодо забезпечення національної безпеки України (підрозділ 4.1), запропонувати способи вдосконалення взаємодії державних і громадських інституцій у процесі забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції (підрозділ 4.3).

За сприяння методу *класифікації* розкрито видову характеристику: принципів, завдань та ризиків забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції (підрозділ 1.3), адміністративно-правових відносин у межах цього процесу (підрозділ 2.1), його суб'єктів (підрозділ 2.1), форм, методів, процедур їхньої діяльності (підрозділи 2.3, розділ 3), а також шляхів розвитку його адміністративно-правового регулювання (підрозділ 4.2).

Метод *тлумачення юридичних норм і формально-догматичний* метод забезпечили можливість цілісного аналізу низки нормативних засад, встановлених для окремо піднятих питань у межах розгляду загальної проблематики дослідження (розділи 1–4), а метод *правового прогнозування* дозволив запропоновані шляхи вдосконалення адміністративно-правового механізму забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції представити як такі, що забезпечать гармонізацію внутрішнього законодавства та практики його реалізації з правовими актами ЄС (розділ 4).

Нормативна база дослідження ґрунтується на Конституції України, законах України «Про національну безпеку України», «Про Кабінет Міністрів України», «Про Раду національної безпеки і оборони України», «Про розвідку», «Про санкції», «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про медіа», інших законодавчих і підзаконних актах, здебільшого – стратегічно-планового спрямування у цій сфері.

Емпіричну базу дослідження становить узагальнена практика діяльності суб'єктів сектору безпеки та оборони України, зарубіжних держав і міжнародних інституцій, офіційні й публічні матеріали з вебсайтів ЄС, органів державної влади України, Інтернет-представництва Президента України, урядового порталу, інших суб'єктів, що залучені до процесу забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних наукових досліджень, що має предметне спрямування на розкриття організаційної структури та особливостей функціонування узгоджених за метою та цільовим призначенням елементів, необхідних для впровадження в нині чинну систему забезпечення національної безпеки України обов'язкових оптимізацій в

контексті входження її у європейський об'єднаний простір забезпечення колективної безпеки та формування належної нормативно-інституційної бази для можливості самостійного захисту національних інтересів та цінностей. У результаті дослідження сформульовано наукові положення та висновки, основними з яких є такі:

у перше:

– кризь призму потрійного сприйняття ризикованості процесу євроінтеграції для України, сформовано систему завдань забезпечення її національної безпеки у вияві таких, що пов'язані з реалізацією: (а) державної безпекової політики у внутрішньодержавному просторі (наприклад, викорінення корупції, мінімізація владного впливу олігархічних структур на прийняття та ефективність здійснення державно-політичних рішень; забезпечення неухильного дотримання принципів законності та верховенства права в країні тощо); (б) державної безпекової політики у зовнішньополітичному просторі (наприклад, налагодження партнерських відносин у сфері колективної безпеки; розвиток співробітництва між сусідніми, європейськими та іншими державами з розвиненою економікою задля протидії російській агресії; формування іміджу країни та її ділової репутації як такої, що здатна чинити вплив на розвиток світової політики тощо); (в) євроінтеграційного курсу розвитку країни (наприклад, посилення інституційної спроможності щодо реалізації завдань та заходів Плану виконання Угоди про асоціацію, прискорення проголошених реформ у сфері національної безпеки та оборони; вирішення внутрішніх економічних проблем та розвиток науково-технологічного потенціалу задля становлення стратегічної привабливості в умовах інтеграції);

– адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції схарактеризовано через теоретичну та практичну площину цінності, сутність якого зведена до наявності системи взаємоузгоджених, взаємозалежних та концептуально об'єднаних спільною метою елементів, які планово адаптовані під ключові вимоги, стандарти та правила безпеково-оборонного законодавства ЄС, а належне функціонування яких сприяє досягненню стану убезпечення України від актуальних на певний період небезпечних факторів, чинників та подій, здатних завдати шкоди як індивідуальній та державній безпеці, так і колективній безпеці загалом;

– обґрунтовано необхідність уведення у науковий обіг категорії «інструментарій забезпечення національної безпеки України» як правового концепту, який є більш принагідним для апелювання у межах адміністративно-правової галузі наукових знань щодо опису інструментальної складової діяльності уповноважених суб'єктів у цій сфері, що є доцільним з огляду на потребу уникнення плутанини між категоріями «інструменти забезпечення національної безпеки» та «інструменти діяльності суб'єктів забезпечення національної безпеки України»;

– нормативно-правові засади реалізації адміністративно-правового механізму забезпечення національної безпеки України в умовах

євроінтеграції схарактеризовано через: (1) систему чинних нормативно-правових актів різної юридичної сили, напряду спрямованості та предметного змісту, об'єднуючим чинником для яких є консолідація об'єктів регулювання узагальненою метою; (2) загальні й конкретні гарантії у цій сфері, недосконалість та фактична відсутність яких зумовила констатацію необхідності врегулювання на міжнародній арені питання щодо розбудови механізму довгострокового стратегічного співробітництва та партнерства між Україною, ЄС та іншими ключовими країнами (більшою мірою Великобританією та США) задля забезпечення можливості для неї самостійного захисту національних інтересів;

– обґрунтовано необхідність прийняття нової довгострокової Стратегії національної безпеки України, що передбачатиме чітку ідентифікацію ризиків, напрямів та безпосередньо перелік національних інтересів та цінностей України, які підлягають окремо охороні, захисту, реалізації та збереженню з подальшим прийняттям по кожному з таких напрямів Планів дій з деталізацією інституційного та інструментального забезпечення їхнього втілення;

– визначено, що основною формою об'єктивізації інституту громадського контролю (нагляду) у сфері забезпечення національної безпеки України має бути діалогова комунікація, спрямована на унеможливлення вчинення необґрунтованих дій, а у разі наявності таких – розподілення відповідальності за її наслідки, тобто основне призначення цього інституту необхідно переорієнтувати з процедур виявлення порушень у діяльності сектору безпеки та оборони на збір та надання суспільству об'єктивної інформації про хід справ у цій сфері, досягнення та здійснення корегування дій, які виявились малоефективними;

удосконалено:

– етимологічну сутність концепту «національна безпека України» у розумінні: «стану урегульованості суспільних відносин, пов'язаних з реалізацією системи активізованих механізмів втілення, охорони, захисту та збереження національних інтересів і цінностей України», що є різновидом стану урегульованості цивілізаційних процесів, пов'язаних з особистою безпекою людини і глобальними потребами, цінностями людства за якого мінімізований негативний вплив викликів та загроз світовому безпековому середовищу;

– наукове розуміння юридичної природи дозвільної процедури у сфері національної безпеки як такої, що має спрямування на впорядкування діяльності щодо видачі тих дозволів, де об'єктом охорони та захисту є національні інтереси, а право фізичної чи юридичної особи на отримання такого дозволу є другорядним;

– сутнісно-змістове розуміння контрольно-наглядових процедур забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції у вияві здійснення перевірок належності в реалізації охорони і захисту національних інтересів України, дотримання нею міжнародних зобов'язань задля виявлення

недоліків та припинення неправомірних/протиправних дій й притягнення винних осіб до відповідальності;

– категорійно-змістове визначення євроінтеграції як процесу, що надає виключну можливість державі, яка відповідає Копенгагенським критеріям, стати частиною об'єднаного (спільними ідеями, цінностями та механізмами їхнього забезпечення) простору через процедуру поетапного наближення національного законодавства до стандартизованої системи правил колективного співіснування;

– наукові положення щодо необхідності запровадження нових моделей побудови взаємовідносин між громадськими інституціями та органами місцевого самоврядування, які ґрунтуватимуться на регіональних стратегіях безпеки для кожного окремого регіону та включатимуть ряд сценаріїв, кожен з яких передбачатиме: (1) конкретні заходи реагування на кризи та небезпеки; (2) показники рівня та обсягу використання ресурсів для забезпечення регіональної політики безпеки; (3) процедури взаємодії між різними сторонами та учасниками;

дістали подальшого розвитку:

– наукові роздуми щодо впливу наукових доробок філософів і юристів минулого на ступінь наукової розробленості питань національної безпеки як таких, що сформували три паралельних парадигми у рамках вирішення проблеми забезпечення безпеки: морально-етична (А. Блаженний, Е. Роттердамський, І. Кант), загального процвітання (Ціцерон, Т. Гоббс, Д. Локк), суспільного договору (Г. Гроцій, Ж-Ж Руссо, Д. Роулз);

– наукові положення щодо сутності адміністративно-правових відносин у сфері забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції як таких, що: (1) є різновидом правових відносин, що формують адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції, є його невід'ємною частиною, яка репрезентує основи функціонування цієї системи як цілісної та взаємозалежної від кожного з її компонентів, а також сутність відповідних заходів та процес супроводжувальної діяльності задля виконання її завдань; (2) виникають та функціонують у межах двох парадигм їхнього розвитку (міжнародної та національної), різниця між якими полягає у наявності виключної рівноправності сторін взаємодіючих відносин та відсутності такого імперативу; (3) мають конкретне об'єктне спрямування, зумовлене необхідністю активізації як організаційних дій (службові, кадрові, фінансові аспекти тощо), так і практико-реалізаційних (здійснення реалізаційних, охоронних, захисних, підтримуючих заходів задля убезпечення та нейтралізації загроз об'єктам національної безпеки України);

– наукові обґрунтування щодо того, що система суб'єктів забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції – це складне симбіотично-взаємозалежне правове утворення, елемент системи її забезпечення та складова відповідного адміністративно-правового механізму, що об'єктивується сукупністю органів державної влади та окремих недержавних суб'єктів, які, використовуючи різноманітні інструменти

адміністративної діяльності та менеджменту, покликані своїми діями з одного боку реалізовувати передбачені законодавством заходи щодо створення в Україні належного стану захищеності усіх сфер життєустрою держави та суспільства, а з іншого – виконувати умови євроінтеграційного процесу;

– висунуті припущення, що у сфері національної безпеки з теоретичного дискурсу доцільним до апелювання є термін «адміністративна процедура» у широкому трактуванні його сутності, адже законодавчо визначений підхід (об'єктивований положеннями Закону України «Про адміністративну процедуру») не може бути застосовним повною мірою з огляду на його основну спрямованість, яка зорієнтована на захист прав, свобод чи законних інтересів індивідуалізованих осіб;

– наукові узагальнення, що для ефективного та результативного проведення комплексного та індивідуального огляду сектору безпеки та оборони необхідно попередньо здійснювати такі кроки: (1) визначення пріоритетів та обсягів можливостей об'єкта огляду (причому цьому має передувати визначення єдиного уніфікованого політичного керівництва щодо безпекового та оборонного планування, яке буде визначати загальні цілі та завдання, яких має досягти Україна); (2) визначення основних вимог до спроможностей об'єкта огляду (здійснення перевірки політичних вказівок на предмет їхньої реалізації. Ці обов'язки мають бути покладені на стратегічне командування, результати діяльності якого мають бути основою для розробки узагальненого списку вимог об'єкта огляду (кількісний склад сектору безпеки та оборони, необхідне обладнання, ресурси тощо)); (3) здійснення розподілу вимог і встановлення цілей об'єкта огляду (необхідно зіставити реальні можливості з амбіціями, тобто чітко ідентифікувати куди та як розподілити ресурси, визначити конкретні завдання та уповноважити відповідних суб'єктів на їхнє виконання); (4) забезпечення постійної та безперервної взаємодії між ланками та секторами безпеки та оборони (політичним керівництвом, стратегічним, виконавчим та допоміжними ланками) з метою оперативного корегування виявлених перешкод, консенсусного досягнення необхідних результатів.

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійним монографічним дослідженням у якому всі положення наукової новизни та висновки сформовано автором особисто. У співавторстві з іншими вченими, що мають безпосередній науковий інтерес до тематики дослідження, опубліковано три дослідницькі праці на платформі Web of Science. Наукова стаття «Система суб'єктів забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції» (наукове видання – Amazonia Investiga) репрезентує авторське бачення трактування терміну «система суб'єктів забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції», а також її різновиди за функціональним критерієм з узагальненням про дві площини інституційного аспекту піднятого питання. У межах наукової праці під назвою «Адміністративний примус як метод забезпечення державного оборонного замовлення» (наукове видання – Cuestiones Politicas) автором

розроблена загальна концепція статті, наведено науково-доктринальний зміст базових категорій у її межах (наприклад, «метод», «метод державного управління», «примус» тощо). У науковій публікації «Структура адміністративно-правового механізму забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції» (наукове видання – Cuestiones Políticas) наведено авторські інтерпретації елементів адміністративно-правового механізму забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції, розкрито їхній зміст та сутність.

Інші публікації написано та видано автором самостійно. Повторно на захист не виносяться положення, ідеї та висновки дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що матеріали дослідження впроваджені та можуть бути використані у:

– *науково-дослідній сфері* – як основа для подальшого вивчення проблем адміністративно-правового механізму забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції (акт упровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– *законотворчій діяльності* – для вдосконалення чинного законодавства в аспекті розвитку адміністративно-правового регулювання забезпечення національної безпеки України;

– *освітньому процесі* – під час розроблення та викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми теорії адміністративного права та адміністративного процесу», при підготовці відповідних підручників, навчальних посібників, а також у контексті інших суміжних дисциплін (акт упровадження Науково-дослідного інституту публічного).

Апробація матеріалів дисертації. Підсумки розроблення проблеми загалом, окремі її аспекти й висновки були оприлюднені на десяти міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема таких: «Виклики сучасності та наукові підходи до їх вирішення» (м. Київ, 12–13 серпня 2020 р.), «Перспективні напрямки розвитку юридичної науки у XXI сторіччі» (м. Київ, 17–18 лютого 2021 р.), «Актуальні проблеми імплементації наукових досягнень у практичну діяльність» (м. Київ, 19–20 січня 2022 р.), «Взаємодія публічного та приватного права» (м. Київ, 21–22 лютого 2022 р.), «Актуальні проблеми взаємодії правової науки та практики її застосування» (м. Київ, 16–17 березня 2022 р.), «Перспективні напрямки розвитку юридичної науки у 21-му сторіччі» (м. Київ, 14–15 червня 2022 р.), «Проблемні питання юридичної науки в контексті реформування правової системи України» (м. Київ, 19–20 жовтня 2022 р.), «Науково-практичні засади розвитку юридичної науки на сучасному етапі державотворення» (м. Київ, 15–16 лютого 2023 р.), «Пріоритетні напрями розвитку юридичної науки в умовах сьогодення» (м. Київ, 13–14 березня 2023 р.), «Інноваційні підходи до реформування сучасного законодавства» (м. Київ, 20–21 квітня 2023 р.).

2. Дисертаційна робота Наконечної І. В. містить особисто отримані здобувачем науково обґрунтовані результати, а кількість та якість наукових праць опублікованих за її матеріалами відповідають Наказу МОН України № 1220 від 23 вересня 2019 року «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук».

За матеріалами дисертації опубліковано 31 наукову роботу, а саме: 14 робіт – у періодичних наукових фахових виданнях України, 7 – у наукових періодичних виданнях інших держав, серед яких 3 – у зарубіжних наукових журналах, що індексуються міжнародною наукометричною базою Web of science, а також 10 тез доповідей на наукових конференціях різного рівня.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, в яких опубліковано основні результати дисертації: Статті в періодичних наукових фахових виданнях України:

1. Наконечна І. В. Категорійно-поняттєвий аспект адміністративно-правового механізму забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції. *Юридична наука*. 2020. № 1(103). Т. 2. С. 126–131.
2. Наконечна І. В. Національна безпека України у контексті євроінтеграційного вектора розвитку. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2021. Вип. 5. Т. 3. С. 176–181.
3. Наконечна І. В. Система завдань забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. Вип. 5. С. 123–128.
4. Наконечна І. В. Поняття та сутність адміністративно-правових відносин щодо забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 6. С. 164–168.
5. Nakonechna, I. Administrative and legal status of entities of general competence in the sphere of ensuring the national security of Ukraine in the context of European integration. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2022. № 11. P. 46–51.
6. Nakonechna, I. Administrative and legal status of the National Security and Defense Council and the Security Service of Ukraine as subjects of national security in the context of European integration. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2022. № 12. P. 34–40.
7. Наконечна І. В. Ризики забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. Вип. 6. С. 125–129.
8. Наконечна І. В. Різновиди адміністративно-правових відносин щодо забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *Юридичний вісник*. 2022. № 6. С. 177–184.
9. Наконечна І. В. Гарантії забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції: аспект ідентифікації сутності. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 391–396.

10. Наконечна І. В. Сутність дозвільних процедур забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *Право та державне управління*. 2023. № 1. С. 57–63.

11. Наконечна І. В. Огляд наукового висвітлення проблем забезпечення національної безпеки України в умовах Євроінтеграції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 649–651.

12. Наконечна І. В. Інформаційно-аналітичні процедури забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *Правові новели*. 2023. № 19. С. 77–84.

13. Наконечна І. В. Юридична природа інституту форм та методів адміністративної діяльності уповноважених суб'єктів забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *Актуальні проблеми держави і права*. 2023. № 97. С. 123–128.

14. Nakonechna, I. Control and supervisory procedures for ensuring national security of Ukraine in the context of European integration. *Entrepreneurship, Economy and Law*. 2023. № 6. pp. 137–142.

Статті в наукових періодичних виданнях інших держав:

15. Наконечна І. В. Поняття та сутність адміністративних процедур забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *KELM*. 2022. № 3 (47). С. 311–315 (Республіка Польща).

16. Наконечна І. В. Сутність явища «безпека»: теоретико-правовий аналіз. *KELM*. 2022. № 6(50). С. 249–253 (Республіка Польща).

17. Наконечна І. В. Види адміністративних процедур забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *KELM*. 2022. № 8(52). С. 208–213 (Республіка Польща).

18. Наконечна І. В. Нормативно-правові засади реалізації адміністративно-правового механізму забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *KELM*. 2023. № 1(53). С. 268–275. (Республіка Польща).

19. **Nakonechna I.**, Blahodarnyi A., Servatiuk L., Makarchuk V., Kobko V. (2022). Framework of national security actors of Ukraine in the context of European integration. *Amazonia Investiga*. Vol. 11. Issue 60. PP. 47–52 DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.60.12.5> (*Web of Science*).

20. **Nakonechna I.**, Blahodarnyi A., Servatiuk L., Denysenko G., Makarchuk V. (2023). Structure of the administrative and legal mechanism for ensuring national security of Ukraine in the context of European integration. *Cuestiones Politicas*. Vol. 41. Num. 77. PP. 116–125 DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4177.08> (*Web of Science*).

21. Povydysh V., Makarchuk V., **Nakonechna I.**, Tsybulnyk N., Kobko Y. (2023). Administrative coercion as the method for providing state defense order. *Cuestiones poli'ticas*. Vol 41. Num. 78. PP. 579–592 DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.40> (*Web of Science*).

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

22. Наконечна І. В. Глобальна та Національна безпека: концептуальні відмінності змісту. *Виклики сучасності та наукові підходи до їх вирішення*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 12–13 серп. 2020 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2020. С. 32–34.

23. Наконечна І. В. Аспекти ідентифікації терміну «безпека». *Перспективні напрямки розвитку юридичної науки у XXI сторіччі*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 17–18 лют. 2021 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2021. С. 40–43.

24. Наконечна І. В. Адаптація досвіду НАТО щодо планування процедур огляду сектору безпеки та оборони. *Актуальні проблеми імплементації наукових досягнень у практичну діяльність*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 19–20 січ. 2022 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2022. С. 54–57.

25. Наконечна І. В. Сутність безпекових гарантій для України. *Взаємодія публічного та приватного права*: сучасні проблеми та виклики: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 21–22 лют. 2022 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2022. С. 39–41.

26. Наконечна І. В. Етимологічний зміст терміну «ризик» у контексті забезпечення національної безпеки. *Актуальні проблеми взаємодії правової науки та практики її застосування*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 16–17 берез. 2022 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2022. С. 18–20.

27. Наконечна І. В. Принципи забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *Перспективні напрямки розвитку юридичної науки у 21-му сторіччі*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 14–15 черв. 2022 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2022. С. 21–23.

28. Наконечна І. В. Наукова розробленість проблем забезпечення національної безпеки. *Проблемні питання юридичної науки в контексті реформування правової системи України*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 19–20 жовт. 2022 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2022. С. 55–57.

29. Наконечна І. В. Парламентські контрольні-наглядні процедури щодо забезпечення Національної безпеки України в умовах євроінтеграції. *Науково-практичні засади розвитку юридичної науки на сучасному етапі державотворення*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 15–16 лют. 2023 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2023. С. 117–120.

30. Наконечна І. В. Адміністративно-правові відносини щодо забезпечення національної безпеки України в умовах євроінтеграції: міжнародний контекст розвитку. *Пріоритетні напрями розвитку юридичної науки в умовах сьогодення*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 13–14 берез. 2023 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2023. С. 31–33.

31. Наконечна І. В. Аналіз проведення чотирьох процедур комплексного огляду сектору безпеки та оборони. *Інноваційні підходи до реформування сучасного законодавства: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (Київ, 20–21 квіт. 2023 р.). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2023. С. 44–46.

3. Дисертаційна робота доцента Наконечної Ірини Володимирівни «Адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції: питання теорії та практики», відповідає паспорту спеціальності 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право, інформаційне право».

4. Дисертаційне дослідження Наконечної Ірини Володимирівни «Адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції: питання теорії та практики» є завершеним науковим дослідженням, яке вирішує важливу наукову проблему щодо змісту та особливостей забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції.

Одержані авторкою науково обґрунтовані результати вирішують важливі для адміністративно-правової науки завдання, мають практичну та теоретичну цінність. Робота визначає, доповнює та уточнює низку положень теоретичного, правового та практичного характеру, є своєчасною й корисною науковою працею.

Дисертація містить наукові положення та нові науково обґрунтовані результати на основі одержаних особисто здобувачем достовірних висновків, що синтезують накопичену у змісті інформацію відповідно до сформульованих у вступі загальної мети і конкретних завдань. Дисертаційне дослідження характеризується єдністю змісту, свідчить про особистий внесок здобувача в адміністративно-правову науку щодо розв'язання важливої теоретичної та ряду прикладних проблем.

Аналіз тексту дисертації свідчить про відсутність порушення автором вимог академічної доброчесності. У роботі наявні посилання на джерела інформації у разі використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів; дотримано вимоги норм законодавства про авторське право; надано достовірну інформацію про результати наукової діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Рекомендація дисертації до захисту. Дисертація є логічно завершеним самостійним дослідженням актуальної наукової проблеми, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі науки адміністративного права. Вона відповідає вимогам п. п. 7–9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197.

У результаті попередньої експертизи дисертації Наконечної І. В. і повноти публікації основних наукових результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Наконечної Ірини Володимирівни «Адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції: питання теорії та практики».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Наконечної Ірини Володимирівни відповідає спеціальності 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право, інформаційне право» та вимогам п. п. 7–9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197.

3. Рекомендувати дисертацію Наконечної Ірини Володимирівни «Адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції: питання теорії та практики» до подання на спеціалізовану вчену раду за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право, інформаційне право».

Рецензент:

завідувач відділу
проблем публічного права
Науково-дослідного інституту
публічного права
доктор юридичних наук, професор

С.С. Овчарук

Рецензент:

заступник директора
Інституту з наукової роботи,
доктор юридичних наук, професор

Ю.В. Гаруст

Рецензент:

провідний науковий співробітник
відділу науково-правових експертиз
та законопроектних робіт
Науково-дослідного інституту
публічного права,
доктор юридичних наук,
старший дослідник

К.В. Шкарупа